

BAŞKA KONUŞMALAR 2

İsmail Karakurt

■ Kendi Kendine Kısa Sorular ve Cevaplar

Aslında bu yazı şiire dair bir denemenin, bir güncenin ikinci parçasıdır. Bakmayın siz mülakat biçiminde olduğuna, bakmayın alt başlıkta “Kendi Kendine Kısa Sorular ve Cevaplar” yazdığına.

Yine şiirden devam edelim. Şiiriniz adına suskun ağızda unutulmamış bir varlık anı var mı?

Var elbette. Çocukluğumda en yüksek yere çıkar saatlerce ovayı ve uzaklardaki gördüğüm son noktayı izlerdim. Zihnimin kaydettiği o an, o düzlük, o uzak gökyüzü, ovadaki gölgelikler bana hep cevabını bilemeyeceğim sonsuzluk hissi verirdi. İşte o anlar, akan o anlar unutamadığım süre varlık anlarındandır. O varlık anları, yıllar sonra zihnimde biçimlenip imgeye dönüşüyor. Bende şiir yazma isteğini uyandırıyor.

Şiirin ortaya çıkış anının şiirini bir kişilik olarak zapt eder, hatta tutuklar mı? Yoksa tam tersi mi?

Bir şiir, ortaya çıkış anının gücüne göre şiirini tamamen ele geçirebilir. Biz şiiri yaptığımızı belki yazdığımızı sanırken aslında belki de şiir bizi yapıyordu, yazıyordu, bu böyle bir döngüdür. Çünkü şiir bir kişidir ve onun yapma niteliği vardır. Sesi, anlamı, biçimi, ritmiyle bir kişiliğin radyografisidir.

O anlardan sizde kalan sesler mutlaka vardır. Unutamadığınız seslerden sadece birini istesek, hangisi olurdu?

Çocukluğum boyunca guguk kuşunun sesini duymama rağmen, sonra uzun süre onları hiç görmedim, şimdi artık seslerini de duymuyorum, uzun yılların sonunda bir tane bile olsa görmek çok güzel.

Yazma sanatı hakkında bize aktaracak herhangi bir ayrıntınızı alsak?

Ben yazdıklarımı yeniden yazanlardanım. Yapılmış şeyi bozmak isterim hep. Neredeyse yazma anlamında yazdıklarım üzerinde bozgunculuk bir dostluğa dönüştü. Yanlış belki ama bende bu böyle. Her şeyi yeniden düzeltmek için çok hevesliyim. Yayımlanmış şiirlerimden birine bakarsanız bir ya da birkaç değişiklik yaptığımı görebilirsiniz. Bu yüzden ana edebî yöntemlerimden biri “farklı tekrar”. Bunu ilk kitap üzerinde de denedim. Daha önce yazmış olduğum bir metne yeni bir yaklaşım getirerek yeni bir yazma işine başladım, aynı rakiple bir kez daha savaşıma çalışırım. Sonra ortaya çıkan taslağı alıp üzerinde detaylandırmaya devam ediyorum ve bunu yaparken eski çalışmanın izleri kayboluyor. Edebî eserimi tekrar içindeki farklılıkların bir toplamı olarak görüyorum. Bu yeniden yazmanın bir şairin öğrenmesi gereken en önemli şey olduğunu söyleyebilirim. Şiir şiire dayanır. Yeniden yazmanın şairlere yeni bakış açıları kazandırdığına/kazandıracağına inanırım. Bu tecrübe esnasında, her sessizliğin bana armağanlarından biri, geri dönen sesin değişmiş bir ses olduğudur. Ama ne olursa olsun, yine de bu beklenilmezliği lirik dalgalanma ve ters algıyla şiir üzerinden akıtmak istiyorum. Sonuçta René Char’ın söylediği bu ikilem bu savaşa açıklık getiriyor: “*Bazen sessiz, bazen konuşkan iki kır-langıç, gökyüzünün sonsuzluğunu ve aynı gölgeyi paylaşır.*”

Sizce şairlerin önemli iki ödevi nedir?

Bana göre şairlerin görevinin ilki dille dili yaşatmak, ikincisi de dünyanın iyiliği için yazmak ağır ve doğrusal. Çünkü şiirle onun kucakladığı değerler, kültür, tarihin yanı sıra insan sesinin güzelliği, gücü için dilden ve şairden daha iyi elçi olamaz. Onlar kişiseldir saflığın içinden yakaladıkları sesleri itibarıyla da evrensel.

Şöyle de diyebiliriz: Şairlerin akılları farklı çalışır. İlham kaynaklarına farklı bakarlar. Genellikle içe dönük, minyatür ve kendine hayrandırlar ama hani şair Wallace Stevens, “Ben kişiselim.” diyor ya, “Çam Ormanlarında Bantamlar”da. Bu kişisel ve doğrudanlıkta şairlerin düşünceleri, imge derinliklerinde döngüsel olarak hareket eder.

Yine özelden devam edelim. Son zamanlarda yazdığınız şiirlerle ne yapmak ya da hangi sonuca ulaşmak istiyorsunuz?

Son yıllarda yazdığım şiirlerle iyi bir kitap çıkarmak dışında kimseye bir şeyi kanıtlamaya çalışmıyorum. Ölçütüm belli zihin, ruh ve zevk netliği ile nasibi takip etmek.

Son dosyanızla ilgili soracak olursak, tabiat dersleri yahut günlüğü niteliğindeki ağaç şiirleri böyle bir zihnin, zevkin ve ruhun metamorfik akışkanlığı mı?

Bu dosyanın ilk şiirden itibaren içgörü, zevk netliği ve dikkatle tabiata, varlıkların çekiciliği ve ağaçlara odaklanarak kendimce bir dili, felsefeyi, zaman düşüncesini duygularımın heykelleri olarak ortaya koymaya çalıştım. Hayat

çok tehlikeli ve çok mucizevi. Ağaçları sözcüklere dökmek neredeyse imkânsız. Bazen onları sözcüklerle değil de ışıktaki bir resim veya fotoğraf aracılığıyla daha iyi tanımlayabileceğinizi, anlatabileceğimizi düşünürüz. Son zamanlarda çoğunlukla ve ısrarla ağaç gövdelerinin yanında duruyorum. Gövdelerdeki ışığı ve gölgeleri izliyorum. Onlarda ve orada çok güzel ve akıldan çıkmayacak şeyler görüyorum. Bu gördüklerim, böyle böyle çıkıyor yahut kendini yazdırıyor ağaç şiirleri... Şöyle de denilebilir. Bu şiirler bir çeşit tabiat okumasıdır; bu yaşantı anında vahşilik, kırılgnalık, gizlilik ve geri çekilme hakkındaki fikirleri iç içe geçiriyorlar bana. Eve dönerken çoğu kez şaşkınlık içinde geçerim ağaçların yanından ya da onlar benden öyle geçerler. Sanki ağaçlar aydınlanır, içimde alev alev bir şeyler yanar. Son şiirlerdeki metamorfik akışkanlık tabiatı yeni bir biçimde anlamamı sağlıyor. Tabii dünyayla ve aşkla ağaçların arasında refleksif yani öznel, dönüşlü ve içgüdüsel yürüme dizilerim bu çerçeve içindedir. Ve şiir sanatı için gerekli olan zihin tazeliği, içsel zevk ve tekil bir parlaklığı barındırıyor.

Şiir hakkında en çok bildiğiniz şey?

Şiir, hakkında az şey bildiğim bir şeydir. Ben sadece şunu biliyorum: Şiirin özü şiiri gizlemektir.

Şirin özü demişken şiir, dua ve lirizm ilişkisi hakkında ne demek istersiniz?

Bir dua terennümü gibi tutkulu ve lirik şiirleri bırakamıyorum. Hayatın lirik dalgalanması, gerilimi ve çekişmesi şiirdir. Bu tarzda ve bu tür için hiç tereddüdüm yok. Bana uyuyor. Beni başka dünyalara fırlatıyor. Doğru olma arzusuna ve akan patlamalara. Nasıl bir arzudur bu bilmiyorum ama şiirlerim tamamen başka bir arzusuyla ve içten patlamalarıyla dualar gibi okunsun istiyorum.

Son soru olsun bu. Sizce hayat ve şiir arasında bir çekişme sürekli olabilir mi?

Elbette olur. Hem niye olmasın ki? Hiçbir şeyde sonsuz düzlük yok. Bu sorunun cevabına noktayı koyması bakımından Lawrence Ferlinghetti'nin şu sözü gelsin. Sanırım sorunuza en uygun cevap da bu: "*Yaşamın lirik dalgalanması ve çekişmesi şiirdir.*"